

Výročná správa

Predsedníctva ECAV na Slovensku
za rok 2023

SYNODA

Žilina

1. júna 2024

Výročná správa

Predsedníctva Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku za rok 2023

Synoda ECAV na Slovensku, Žilina, 1. jún 2024

„Kristus spája a zväzuje celé telo všetkými spojivami spoločnej služby a dáva každej časti pôsobiť primerane, aby telo rástlo a budovalo sa v láske.“
Efezským 4, 16

„... aby telo rástlo a budovalo sa v láske.“

1. Rok 2023 v perspektíve Božieho Slova

Ak sa spoločne ako cirkev ohliadame za prežitým rokom 2023 a snažíme sa ho charakterizovať cez perspektívu Božieho Slova, s úľavou, vďačne konštatujeme, že primeraný biblický výrok, ktorý by rok 2023 záramoval a ilustroval, nachádzame v Ef 4, 16. Je to výrok o raste a budovaní sa cirkvi. Alebo ešte lepšie povedané, je to výrok, v ktorom apoštol Pavel na jednej strane vyjadruje svoju nádej na rast a budovanie cirkvi, ktorej je on súčasťou, no na druhej strane ráta s tým, že rast a budovanie cirkvi nie je iba jeho osobným želaním. Že existuje úžasná a tajuplná schopnosť rastu a budovania, ktorú priamo do tela cirkvi vložil jej Pán a Hlava – Ježiš Kristus.

Zdôrazňujeme ešte raz, že takúto dobrú a optimistickú charakteristiku roku 2023 nachádzame s pocitom úľavy, chvály a vďaky. Má to jednoduché dôvody.

Dva pandemické roky – 2020 a 2021 a jeden vojnový rok – 2022 síce nespôsobili, že život cirkvi sa úplne zastavil. Znamenali však, že cirkev prežívala buď pandemické oklieštenie v aktivitách, alebo obrovskú časť svojej energie musela podriaďovať poskytnutiu služby tým, ktorí boli na úteku. Cirkev v nich rozoznávala „najmenších Pánových“, ktorým v zmysle evanjeliových princípov je proste povinná poslúžiť.

Na synode v pandemickom roku 2020 sme nazerali svoj život a službu cez slová z 2Tim 4, 1 – 2 („... buď pohotový vhod – nevhod“). Zvykli sme si, že život a služba cirkvi sa už dlho odvíjala vo vhodných, idylických podmienkach slobody, otvorených možností a materiálneho dostatku. Zrazu sme museli prijať úplne nevhodný, neatraktívny kontext služby – v rúškach, v izolácii, v obavách. Riešili sme množstvo otázok, od tých ľudskoprávnych, cez praktické, týkajúce sa fungovania zborov a komunit, až po tie, v ktorých sa ozývali obavy o osud konkrétnych ľudí.

V druhom pandemickom roku 2021, bez výhľadu na to, ako dlho pandémie a lockowny potrvajú, sme sa v duchu slov z Kol 1, 11 povzbudzovali k „vytrvalosti a trpezlivosti“.

A hneď za tým prichádzajúci vojnový rok 2022 sme v duchu slov z Mt 20, 29 – 34 („... i zastal Ježiš“) vnímali ako „zastavenie“, ktoré však nie je zdržaním a nevhodným vybočením z cesty. Bolo príležitosťou na intenzívnu službu, ktorá mala špeciálny, dosiaľ nikým z nás nezažitý charakter. Zapojili sa do nej skutočne mnohí, s množstvom materiálnych a finančných prostriedkov, s množstvom obetí času, súkromia a vlastných síl. Často na hrane vlastného fyzického kolapsu. Mnohí v tej službe dodnes stoja. Všetkým úprimne ďakujeme. Nech im Pán milostivo odplatí!

To, že rok 2023 sa mohol vrátiť do štandardných podmienok a my sme mohli bez obmedzení vykonávať svoju službu, resp. riešiť vlastnú agendu nám chce pripomenúť, že nikdy nie je dost vďačnosti a chvály Pánovi za to, že cirkev môže žiť v normálnych, nelimitovaných podmienkach, byť aktívna a plniť si svoje poslanie. Viac to vidíme a budme za to viac vďační! Neberme to ako samozrejmosť.

Zároveň budeme iste hovoriť v mene mnohých, keď vyznáme, že napriek všetkému sme mohli znova okúsiť radosť zo služby, ktorá nie je zvonka ničím limitovaná.

2. Bližší pohľad na obraz cirkvi v liste Efezským

Z čítania Božieho Slova – a predovšetkým apoštolských listov – môže mať čitateľ väčší úžitok vtedy, keď si uvedomí ich určitú literárnu a dramatickú štruktúru. Vtedy viac a hlbšie pochopí, na čom autorovi záležalo, resp. čo nám chcel Duch Svätý položiť na srdce cez dôrazy autora.

Štruktúra listu Efezským môže byť celkom viditeľná. List sa odohráva v troch častiach. V prvej časti najprv Pavel vyslovuje hymnus chvály a úcty voči Pánovi Ježišovi Kristovi, voči Jeho božskej osobe a Jeho dielu spasenia (Ef 1, 1 – 2, 10). Potom kreslí obraz toho, ako si Boh v Kristovi vytvoril vo svete svoj nový ľud, cirkev zo židov a pohanov (Ef 2, 11 – 22). Napokon opisuje základný prostriedok, ktorým Boh udržuje život jednotlivého kresťana i celej cirkvi – je ním evanjelium o Božom diele záchrany človeka v Kristovi. Nesú ho apoštolovia. Pripája sa s nemu Duch Svätý svojou tajuplnou a premáhajúcou mocou (Ef 3, 1 – 20).

Potom trochu preskočme. Tretia časť listu sa začína v Ef 4, 1 a plynie vlastne až do konca listu. Pavel v nej vysloví celý rad praktických usmernení pre rozličné skupiny ľudí v cirkvi a pre situácie, ktoré prináša život (jednota, pokoj, posvätenie, charakter kresťana, muž, žena, manželský život, deti, rodičia, smilstvo, otroci, pukušenia, vedomý zápas a výzbroj kresťana).

Prechod medzi prvou a treťou časťou tvorí krátka, druhá časť listu (Ef 4, 7 – 16). Pavel v nej ešte raz opíše pohľad na osobu a dielo Pána Ježiša Krista (Ef 4, 7 – 10). U úvahe o tom, ako Pán Ježiš „zostúpil“, „vystúpil“ a „naplnil všetko“ vyznáva presvedčenie viery, že Pán Ježiš urobil niečo, čo nie je v silách žiadneho človeka: v silách žiadneho človeka nie je vlastná záchrana z moci hriechu a smrti. Vykúpenie človeka je dar, prichádzajúci k nemu zvonka, z milosti, pochádzajúci od Boha. Stojí za ním Ježišova osoba, dielo, obeť.

Pavel uvažuje nad tým, ako Ježiš, počiatok a zdroj nášho spasenia, je stále prítomný a aktívny v cirkvi v moci Ducha Svätého. „On ustanovil ...“ (Ef 4, 11). Teda nie rozhodnutím nejakej inštitúcie, ľudskej autority, ale Ježišovou právomocou, povolaním, zmocnením a riadením sú v Jeho Tele – cirkvi – rozdelené vzácne služby kázne evanjelia, duchovného pastierstva a vyučovania (Ef 4, 11 – 12). Úlohou takto poverených služobníkov nie je aktívne vystupovať pred pasívne konzumujúcim zástupom. Ich úlohou je aktivizovať - „pripravovať svätých na dielo služby, budovať telo Kristovo“ (Ef 4, 12). Teda zmocňovať a uspôsobovať kresťanov na to, aby sa na svojom vlastnom životnom mieste aktívne stali čiastočkou Kristovho tela, ktorá sa podieľa na funkcionalite celého tela.

Služba tých, ktorí sú povolani k dielu evanjelizácie, pastierstva a vyučovania, nahliadané z tej najvšednejšej perspektívy bežného dňa, nemusí vyzeráť zosúladená. Pavlovi však Duch Svätý ponúka omnoho vyššiu perspektívu, z ktorej hľadí na to, čo sa deje v cirkvi. Z tejto perspektívy Pavel vidí, ako na základe vykonávania zverenej služby jednotliví kresťania na jednotlivých miestach na celej tvári zeme vytvárajú krásny, jasne kontúrovaný a zrozumiteľný obraz cirkvi, ako Kristovho tela. Môžu duchovne rásť a dospievať a získavať podobnosť s Ježišom Kristom v Jeho najdôležitejších rokoch, v rokoch Jeho dospelosti, keď poslušne vykonal Božie dielo spasenia (Ef 4, 13). Ich viera prestáva byť náhodná, formálna, prelietavá (Ef 4, 14). Každý osobne a všetci spoločne získavajú podobnosť s Ježišom Kristom; nie ako s príkladom morálneho, nábožného a humánneho správania. To je málo. V Duchu Svätom sa deje omnoho viac. Doslova, „v Neho rastú“. Stávajú sa Kristovou súčasťou. Tak, ako On v Duchu Svätom, v krste, vo svojej Večeri a vo viere sa stal súčasťou ich tiel a ich komunit.

Pavel na tomto mieste opisuje hlboké a na obsah nekonečne bohaté tajomstvo nášho osobného i spoločného vzťahu s Kristom, v Duchu Svätom živým a prítomným Pánom (Ef 4, 15). Je to On, ktorý identifikuje sám seba s cirkvou, ktorá má svoj výraz v miestnych zboroch. Cirkev teda nie je iba inštitúciou, ale Jeho Telom. On vzäzuje cirkev v jej jednotlivých častiach a prepája ich solidaritou a službou. On dáva telu rast a budovanie (Ef 4, 16).

Po tomto líčení, v ktorom sa raz Pavel vyjadruje o cirkvi ako o vnútrosvetskej inštitúcii, v ktorej je vidno množstvo snáh ľudí a raz ako o mystickom Tele Kristovom, ktoré má vlastnú kvalitu a silu k rastu a k budovaniu, pokračuje ďalej spomínaná tretia časť listu. Je plná Pavlových praktických napomenutí a rád, týkajúcich sa života jednotlivých kresťanov, cirkevných zborov, celej cirkvi. Má to svoju logiku! Presne takto vyzerá tajomstvo súvzťažnosti medzi Ježišovým vykupiteľským dielom, Jeho živým konaním v cirkvi v Duchu Svätom a našou ľudskou aktivitou, slobodou a rozhodovaním. Tam, kde sa človek rozhoduje pre autentický život v Kristovi a podrobuje seba samého do poslušnosti Kristovi, tam, kde je cirkev poslušná a otvorená svojmu Pánovi, tam, kde aktívne a zdravo funguje služba zvestovania evanjelia, pastierstva a vyučovania, namierená na to, aby sa jednotliví kresťania stávali vedomou časťou Krista a Jeho Tela, práve tam je vytvorený priestor, aby Kristus v cirkvi, svojom Tele konal. Aby „On spájal a zväzoval“, aby „telo rástlo a budovalo sa v láske“.

Áno, Pán dokáže konať aj suverénne, mimo štatistických očakávaní a doslova navzdory neposlušnosti ľudských srdc. Dokáže suverénne vkročiť do všelijakých našich hriešnych idyliiek, ktoré si cirkev vytvorila. Dokáže ich radikálne, reformačne zmeniť.

Pavel však pri písaní listu Efezským, vo finále svojho života a služby vidí iný obraz, ktorý nám odkazuje. Vidí obraz víťaziaceho a osláveného Pána Ježiša Krista, ktorý ako prvé v Duchu Svätom rozdáva službu zvestovania evanjelia, pastierstva a vyučovania. Potom necháva, aby boli evanjeliom zasahované a premieňané ľudské duše. Aby svoj život pochopili ako službu, ako osobné podieľanie sa na raste a budovaní Kristovho tela. Aby vytvárali miestne spoločenstvá cirkvi, kde nie je nič dôležitejšie ako samotný Kristus, nový život v Ňom a zhromaždenie okolo Neho.

Nič z toho nie je bez problémov, ťažkých kríz a sklamaní. Pavel to osobne zakúsil. Ale i tak vidí, ako sa na tvári zeme sformovalo, buduje sa a rastie Telo Kristovo, cirkev. Raz to Pavel vidí a hodnotí ako ohromný výsledok aktivity, služby a vedomých rozhodnutí všetkých kresťanov na všetkých miestach súčasne. Pán im zveril službu a pozýva ich do obrovskej kooperácie na Jeho plánoch a vôli. Raz to Pavel vidí a hodnotí ako prejav Pánovej suverenity, ničím nepodmieneného presadzovania sa moci evanjelia vo svete a ničím nepodmienej schopnosti cirkvi rásť a budovať sa.

V tomto obrovskom a fascinujúcom obraze ktorý nám Pavel a cez neho Duch Svätý sprostredkoval, sme zahliadli aj malý, ale nám nesmierne vzácny detail – pokračujúci príbeh našej cirkvi. Mohli byť účastní na tomto tajomstve rastu a budovania cirkvi. Mohli sme do neho aktívne, naplno a bez obmedzení vkročiť. Sme za to vďační. Je to veľká milosť!

3. Časť veľkého obrazu

Niektor by mohol žiadať dôkaz toho, že rok 2023 bol rokom nášho rastu a budovania. Naším zámerom nie je tvrdiť, že cirkev štatisticky prežívala rast a budovanie. Nehodláme čeliť kritike tých ktorí tvrdia, že sa nič také nedialo.

Naším zámerom je konštatovať to, že Božia prozreteľnosť nám v roku 2023 vytvorila príhodné podmienky na rast a budovanie. Že to bola veľmi milostivá ponuka. Že rast a budovanie je vôľou Pána a Hlavy cirkvi, Ježiša Krista, ktorý rast a budovanie svojho vlastného Tela, cirkvi, chce a môže dopriať a požehnať. Že mnohí do tejto ponuky s vervou vstúpili, boli plní entuziazmu a tešili sa z nej. A že rast a budovanie nie je závislé iba na splnení technických podmienok, ale má súvislosť s duchovným a morálnym obrazom života jednotlivých kresťanov, s ich slobodou a rozhodovaním.

Určite hovoríme v mene obrovského množstva pracovníkov a zamestnancov v cirkvi ak povieme, že sme túžili využiť to, čo Božia prozreteľnosť ponúkla. Množstvo sestier a bratov na úrovni generálnej cirkvi, jednotlivých oblastí jej života a služby, veríme, s tým najlepším odhodlaním pracovalo pre prospech cirkvi. Výročná správa sa snaží o tomto podať obraz.

Samozrejme, samotná správa o činnosti P – ECAV podáva iba obraz čiastočný. Treba ju vnímať v súvislosti s radom ďalších správ, ktorých obsah dotvára celkový pohľad na život ECAV na generálnej úrovni. Niektoré tieto správy sú predkladané synode samostatne, niektoré tvoria prílohu k správe o činnosti predsedníctva ECAV.

3.1 Správy synodálnych výborov

Do láskavej pozornosti synody i cirkvi dávame samostatné správy synodálnych výborov:

- Bohoslužobného (Ján Hroboň),
- Vieroučného (Katarína Hudáková),
- Misijného (Ján Jančo),
- Zahraničnomisijného (Ján Matis),
- Školského (Miroslav Čurlík),
- Mediálneho (Jana Nunvářová),
- Právneho (Andrea Hasprová),
- Cirkevnej hudby a hymnológie (Janko Siroma)
- Ekumenického (Eva Guldánová).

3.2 Správy účelových zariadení ECAV

Dávame do pozornosti správy účelových zariadení cirkvi, ktoré sú predkladané na rokovanie Synody:

- Evanjelickej diakónii (Ľubica Szabóová Vysocká),
- Medzinárodného evanjelického misijného centra Ichtys vo Veľkom Slavkove (Vladena Kušnírová a Vladimír Maťaš),
- Misijného strediska Matejková na Brezovej p. Br. – Matejkovej (Vladimír Daniš),
- Agape vo Sv. Jure (Anna Filová),
- Modlitebného spoločenstva ECAV (Stanislav Kocka),
- Spoločenstva evanjelických žien (Eva Oslíková),
- Edukačno – misijného centra (Stanislav Grega a tím pracovníkov EMC)

3.3 Správy iných organizácií, orgánov a oddelení

Dávame tiež do pozornosti správy iných organizácií, orgánov a oddelení GBÚ o činnosti za rok 2023 (ktoré sú predkladané ako samostatné správy na synodu alebo tvoria prílohu tejto správy predsedníctva):

- Správu dekana EBF UK v Bratislave o činnosti Evanj. bohosloveckej fakulty UK v Bratislave (Milan Jurík),
- Správu o činnosti Zboru biskupov ECAV (Ján Hroboň),
- Generálneho presbyterstva ECAV (Peter Rényi),
- Komisie pre zjednodušenie štruktúry cirkvi (P – ECAV),
- Správu o hospodárení ECAV (Renáta Vinczeová),

- Správu o činnosti duchovných Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby v Ozbr. silách a Ozbr. zboroch Slovenskej republiky (Viktor Sabo),
- správa z Valného zhromaždenia Tranoscia a. s. za r. 2023 (predstavitelia Tranoscia),
- správy o činnosti Spoločenstva evanjelickej mládeže (Jozef Šimek),
- UPC Mosty – Klub 31 v Bratislave – Mlynskej doline (Peter Mozola, pozn.: UPC sa oficiálne stalo účelovým zariadením ECAV až na jar 2024, preto nie je v rámci správ účel.zariadení),
- Správa o činnosti Reformata, s. r. o., ktorá bude predložená na synodu v októbri 2024,

- Správa Centra histórie ECAV, resp. Múzea Lutherovej reformácie na Slovensku (Martin Miti Kováč),
- referátu pre nemecky hovoriace krajiny/partnerov (Marcela Kmeťová),
- referátu pre anglicky hovoriace krajiny/partnerov a slovenské evanjelické menšiny v zahraničí (Eva Guldanová),

- do pozornosti dávame aj Kalendár udalostí a podujatí ECAV za r. 2023, ktorý je spracovaný kronikársky, v časovom slede, ale i po jednotlivých hlavných témach života ECAV (Ivan Elko).

Ďakujeme zodpovedným predstaviteľom týchto referujúcich subjektov, ktorí sú autormi týchto správ. Ďakujeme tiež všetkým sestram a bratom, ktorí tvorili tímy jednotlivých výborov synody, inštitúcií, či oddelení GBÚ.

Tieto správy sami osebe vytvárajú obraz „jednotlivých častí tela, ktoré pôsobia primerane“ (Ef 4, 16 b.), ale zároveň spoločne vytvárajú obraz kompaktného „tela, spojeného a zviazaného všetkými spojivami spoločnej služby“ (Ef 4, 16 a.).

Ale predovšetkým ďakujeme za to množstvo námahy a cieľavedomého úsilia, ktoré bolo investované do všetkého toho bohatého diania, o ktorom správy hovoria. Veríme, že to nebola námaha v slzách a vzdychaní, ale námaha v nádejnej vízii toho, aby „telo rástlo a budovalo sa v láske“ (Ef 4, 16 b.)

Niektoré témy pripomeňme podrobnejšie.

4. Edukačno – misijné centrum

Edukačno – misijné centrum (EMC) má za cieľ vzdelávať, motivovať a prakticky vyzbrojovať členov ECAV na ich dielo misie a mnohorakej služby v cirkvi, doslova a presne v duchu Pavlových slov o „pripravovaní svätých na dielo služby“ (Ef 4, 12 a.) a tak byť živou a aktívnou súčasťou „rastu a budovania v láske“ (Ef 4, 16).

EMC vo vlastnej réžii, alebo v spolupráci s inými subjektmi ponúкло ordinovaným i neordinovaným množstvo misijných, prednáškových, publikačných a vzdelávacích aktivít, komunitných a zážitkových podujatí, vzdelávacích a misijných materiálov. Propagačné videá, pozývajúce na rôzne programy, zachytilo v roku 2023 6 445 osôb. Vysielania biblického štúdia „Na potulkách s Lukášom“ naživo sledovalo 6 281 osôb. Smerom do seniorátov išlo 105 najrôznejších živých či online podujatí a programov.

Niektoré programy a podujatia boli dotované z grantov SLZ, Martin Luther Bundu a Spolku evanjelických cirkevných hudobníkov v Bavorsku. Samotní účastníci programov a podujatí cez svoje milodary, nákup nahrávok, misijných a vzdelávacích materiálov a poplatkami za pobyty a vzdelávanie podporili EMC sumou 20 713,- eur. Ponuky podujatí a produktov z dielne EMC sú ponúkané na webe a Facebooku EMC.

EMC v r. 2023 pripravilo spustenie poradenskej linky Samaritáni, ktorá začala svoju činnosť v januári 2024. Aktuálne má linka deväť špecializovaných poradcov – odborníkov. Pandémia nám ukázala, aké dôležité je akcentovať pastorálny rozmer činnosti cirkvi a zdokonaľovať zručnosti duchovných a využívať službu odborníkov. Tu sa to deje.

Samotné EMC malo dvoch pracovníkov na polovičný úväzok (Stanislav Grega – vedúci, Matej Oráč – koordinátor pre vzdelávanie) a dvoch pracovníkov na plný úväzok (Štefan Kiss – koordinátor pre misiu, Daniela Veselá – tajomníčka). Čiastočne im v technickej oblasti (správa webu, prevádzka e-shopu a digitálnej akadémie) od 1.8.2023 pomáhal František Korečko.

Na tomto mieste pripomíname, že František Korečko tiež poskytuje pre COJ našej cirkvi poradenstvo i konkrétnu pomoc v oblasti fundraisingu, informovania o dotačných možnostiach, resp. vypracovávaní grantových žiadostí. Radi by sme túto možnosť propagovali i touto výročnou správou, aby táto funkcionárita, po ktorej cirkev volala aj prijatím uznesenia synody o zriadení pozície fundraisera, bola cirkvou prakticky využívaná k prospechu našich COJ.

5. Pomoc utečencom a pomoc na Ukrajinu

Aj v roku 2023 stále trvala naša pomoc odídencom z Ukrajiny i keď v druhom vojnovom roku prechádzala do inej fázy: z riešenia akútnych potrieb prežitia tých, ktorí utekajú, smerom k integrácii a čo najväčšej normalizácii ich života. V našich zariadeniach v roku 2023 trvalejšie zostalo asi dvesto osôb. V stálom kontakte cez integračné programy, pri ktorých spolupracujeme aj s Evanjelickou diakoniou, sme boli asi s dvetisícristo osobami.

Neustále sme komunikovali s partnermi zo Svetového lutheránskeho zväzu (SLZ) Ireneom Lukaszom, Rebekou Meisnerovou a ich spolupracovníkmi. SLZ práve v našej cirkvi zriadil dotačný program, ktorý nám mimoriadnym spôsobom pomohol. SLZ má k nám plnú dôveru a vyjadruje spokojnosť s našou správou dotačného programu. Administrovala ho Ľudmila Martičková. Čerpalo z neho

množstvo našich subjektov na rôzne ponúknuté účely. Informácie sa nachádzajú na web stránke <https://modrenebozltleslnko.sk/>.

Trvala i humanitárna pomoc smerom na Ukrajinu. Bevan Stein vozil humanitárny materiál ďaleko do vnútrozemia Ukrajiny a garantoval adresnosť a účelnosť jeho použitia. Táto služba bola prerušená na jeseň 2023, pre nutnosť Bevana Steina v zmysle amerických zákonov šesť mesiacov pobývať v USA.

V cirkevných školách a cirkevných zboroch bežali materiálne zbierky, resp. kompletná príprava 25 kg vážiach krabíc s humanitárnou pomocou „Boxes od Blessings“ (Krabice požehnaní). Hodnota jednej krabice je cca 145,- eur a poskytuje štandardne veľkej rodine základné potraviny asi na jeden mesiac. Vyviezli sme dve edície Krabíc požehnaní: prvýkrát 400 ks (11 ton materiálu) a druhýkrát 300 ks (8 ton materiálu). Tým zborom a školám, ktoré sa do programu prihlásili, sme z transparentného účtu dotovali nákup obsahu krabíc. Namiesto tretej edície Krabíc požehnaní sme z transparentného účtu poslali 7 tis. eur. farárovi Alexandrovi Grossovi, na nákup potravín priamo na Ukrajinu.

Stále bol otvorený transparentný účet, na ktorý mohli darcovia prispievať. Ďakujeme za každý jednotlivo zaslaný dar, za pravidelnejších darcov, i za tých, ktorí si voči Zbierke na Ukrajinu zriadili trvalý príkaz.

Údaje z transparentného účtu, ktoré sú dostupné na webe ecav.sk hovoria, že v r. 2023 išlo na nákup potravín, ktoré sme prostredníctvom Bevana Steina expedovali na Ukrajinu (kamiónom), 63 489,- eur. Na výdavky s dopravou išlo 10 504,- eur. Na pomoc programu Evanjelickej diakonie (potravínové lístky,

lieky, zdravotnícky materiál a pomôcky) išlo 28 530,- eur. Na pomoc štyrom subjektom pri realizácii integračných programov, na základe ich žiadostí (Relevant Prešov, Evanjelická spojená škola Prešov, CZ Kežmarok a CZ Batizovce) išlo 6 287,- eur. Udelenie tejto pomoci bolo kryté riadnymi žiadosťami a rozhodol o nich rozdeľovací výbor, ktorý tvoria tri predsedníctva cirkvi. Na pomoc cirkevným zborom, ktoré sa zapojili do programu Boxes of Blessings (spolu 28 dotácií) išlo 17 480,- eur.

Najväčšia stavebná akcia sa odohráva v Misijnom stredisku Brezová p. Bradlom – Matejková. Tu bolo z prostriedkov SLZ zakúpených osem moderných kontajnerových chatiek, ktoré nahradia staré. Administratívny proces získania stavebného povolenia a vyriešenia inžinierskych záležitostí trval žiaľ dlhšie, ako sme predpokladali. Prvé štyri nové kontajnerové chatky boli osadené namiesto demontovaných starých chatiek v závere roku 2023, napojené na inžinierske siete a zariadené. Práca bude pokračovať v r. 2024, kedy očakávame osadenie, napojenie a zariadenie zvyšných štyroch chatiek.

9.3.2024 sa v Prešove konala pracovná porada predstaviteľov subjektov, ktoré sú najväčšími ubytovávateľmi utečencov: CZ Batizovce a Gerlachovo, Komunitné stredisko a CZ Martin, BÚ VD – Jarková ul, a Janoškov dom. Brezová p. Br. – Matejková sa nemohla zúčastniť. Prítomné bolo P – ECAV, P – VD, projektová koordinátorka Ľudmila Martičková a za SLZ Rebeka Meisnerová. Prejednávali sme ďalšiu stratégiu pomoci utečencom v našich zariadeniach a možnosti pokračovania (už značne obmedzenej) finančnej pomoci zo strany SLZ.

Aj takto, cez dramatické navštívenie, telo cirkvi „rástlo a budovalo sa v láske“. Bolo pre nás napríklad veľmi silné počuť svedectvo z jedného pomáhajúceho cirkevného zboru, ktorého duchovný svedčil o tom, že už roky v ňom bolo úplne programovo kázané, vyučované a prakticky povzbudzované všetko to, čo sa potom prejavilo vo februári 2022, keď zbor úplne samozrejme vstúpil do služby utečencom. Vlastne, je jedno komu slúžil, pretože bol v duchu evanjelia principiálne vedený slúžiť všetkým potrebným. Niektorí to vtedy komentovali výrokom, že „duchovne zdravý zbor dokáže zdravo reagovať“. Tento komentár bol úplne výstižný.

6. Pomoc ďalším potrebným

Svojimi finančnými zbierkami sme podporili zemetrasením postihnuté Turecko (12 541,91 eur, zaslané cez nemeckého partnera Diakonická pomoc pri katastrofách), záplavami postihnuté Slovinsko (20 921,34 eur) a Gréckokatolícku cirkev na východnom Slovensku, ktorej sakrálne stavby boli poškodené zemetrasením (15 662,40 eur).

Prostredníctvom Výboru zahraničnej misie sme podporili tiež charitatívny projekt fondu Gustav – Adolf – Werk Paulínska kolekta (1 000,- eur) a misionárku Zuzanu P. pre školský a charitatívny projekt v mieste jej misijného pôsobiska (1 700,- eur).

7. Ceny energií a získavanie interných grantov

Kontext globálnej i európskej hospodárskej politiky vytvoril v závere roku 2022 zložitú situáciu s rastúcou infláciou, ktorá spolu s ďalšími faktormi sa premietla aj do rastu cien energií. Prvé mesiace roku 2023 sa sestra generálna dozorkyňa venovala vyjednávaniu so štátom ohľadom zadelenia cirkevných subjektov medzi odberateľov s výhodnejšími cenami energií. Vyjednávania boli úspešné a patričné COJ mohli uplatňovať právo na udeľovanie štátnych dotácií na zaplatené faktúry.

Podali sme tiež 11 žiadostí na domáce štátne a verejné inštitúcie o podporu našich cirkevných projektov. Z nich bolo schválených päť a dostali sme 10 300,- eur.

Bolo pripravených tiež osem žiadostí na zahraničné cirkevné podporné fondy. Schválených bolo všetkých osem a dostali sme 25 950,- eur.

8. Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku

Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku na Palárikovej ulici v Bratislave okrem prijatia a sprevádzania návštevníkov vykonávalo množstvo administratívno - inžinierskych činností súvisiacich s plným etablovaním budovy ako muzeálneho zariadenia. Vylepšovali sme jej technický stav a fungovanie - vymenili sme kotol a opravili vodoinštaláciu. V roku 2024 je naplánovaná prekládka prípojky plynu a zriadenie parkovacieho miesta pred budovou.

Bola realizovaná virtuálna prehliadka Múzea, ktorú si záujemcovia môžu pozrieť aj na web stránke ECAV <https://my.matterport.com/show/?m=ey99BhUCpp5> Bol tiež vytlačený sprievodca expozíciou, ktorého majú možnosť návštevníci Múzea získať pri jeho návšteve.

Chceme iným dopriať „rast a budovanie sa v láske“ aj cez pútavé priblíženie historického príbehu, martýrskej minulosti, zápasu a služby cirkvi v dejinách nášho národa, ako ho sprostredkováva Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku.

Foto zdroj:ecav.sk

9. Reformata

Spoločnosť Reformata spravovala majetok ECAV. Okrem iného generálne opravila a prenajala ďalší z bytov v budove na Palisádach 48. Hľadala možnosti opravy staršieho bytového domu na Panenskej 25, ktorý svojim technickým stavom predstavuje asi najpálčivejší problém medzi nehnuteľnosťami vo vlastníctve ECAV. Podľa uznesenia synody Reformata zisťovala možnosti realizovania spoločnej investície ohľadom budovy na Svoradovej 1.

Z hľadiska investícií a technického zhodnocovania budov bol na GBÚ vymenený kotol, vyvločkovaný komín a boli vykonané niektoré stavebno – technické úpravy, súvisiace s elektroinštaláciou a rozvodom tepla v budove (napr. úplné energetické osamostatnenie sa priestorov bývalého kníhkupectva Transcius/Reformata, ktoré sú od 1.1.2024 dané do prenájmu). Bola vymenená veľká časť okien a vymaľované priestory úradu. Vo vile na Vlčkovej ul. bol vymenený zásobník vody.

Reformata administratívne pripravila a úspešne zvládla prechod správy majetku pod novovytvorené Oddelenie správy majetku na GBÚ, ktoré od 1.1.2024 začalo vykonávať správu majetku ECAV. Správkynou majetku je Katarína Korvínová.

10. Financie a transparentnosť narábania s nimi

Na webe ecav.sk je pravidelne zverejňovaná podrobná správa o tvorbe a použití príspevkov cirkevných zborov do Fondu finančného zabezpečenia <https://www.ecav.sk/aktuality/oznamy/informacia-o-stave-ffz-k-31-12-2023>. Avízo o zverejnení týchto informácií dostáva každý farský úrad. Na webe je okrem iných dôležitých správ a dokumentov zverejnená i kompletná pasportizácia nehnuteľného majetku ECAV a tiež materiály zo synody, vrátane Výročných správ

predsedníctva ECAV.

Ilustračné foto: pixabay.com

Odmietame naratív, ktorý sa šíri v cirkvi, že Fond finančného zabezpečenia dnes slúži iným cieľom ako tým, kvôli ktorým vznikol – doplácať mzdy duchovných. Citujme vetu z Výročnej správy predsedníctva ECAV za r. 2019, prednesenú na synode v Ružomberku dňa 10.10.2020, na ktorej bol prijatý Cirkevný ústavný zákon č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku: „... spoločne sme si uvedomili nevyhnutnosť vzniku nového zákona o financovaní cirkvi, resp. vzniku centrálného fondu, ktorý by za konkrétnych podmienok definovaných zákonom kumuloval finančné prostriedky a dotoval nimi nárast požiadaviek na platy farárov, a tiež by dotoval náklady na spoločnú službu cirkvi“. Správa bola prijatá bezmála plnou väčšinou hlasov.

Odmietame tiež naratív, že Fond finančného zabezpečenia je nedôveryhodný, pretože niekoľko krát menil pravidlá. Áno, FFZ bol úplne novým nástrojom. Synoda v Ružomberku zvažovala dva modely napĺňania fondu. Najprv bol prijatý jeden, na ďalšej synode po diskusii a hlasovaní druhý. To ale neznamená, že FFZ by sa tým skompromitoval. Tiež bol prijatý štatút fondu a aj ten bol novelizovaný z úplne praktických dôvodov – napríklad aj preto, aby sa s odstupom času k prispievateľom do fondu mohli za únosných podmienok pripojiť aj tí, ktorí neprispievali a boli veľkými dlžníkmi. Alebo aby o použití prostriedkov fondu na spoločnú službu rozhodovala synoda na základe schváleného rozpočtu a nie generálne presbyterstvo.

Proste, tento finančný mechanizmus vyžadoval overenie v praxi a na základe toho isté doladenia, ktoré sú v prospech fungovania fondu. Pripomíname, že niektoré cirkevné zbory svoje štatúty od r. 1993 novelizovali z praktických dôvodov aj dva - tri krát. Niektoré naše zákony prešli cez rad novelizácií. To ale neznamená, že by sme mali pochybovať o legitimitate týchto zborov, alebo legitimitate týchto zákonov. Iba o Zákone o finančnom zabezpečení cirkvi a o jeho štatúte panujú názory, že tak, ako boli prijaté, tak mali vyzerať navždy. Inak je systém nedôveryhodný. To ale nemôže byť pravda.

Čo sa týka používanie prostriedkov z FFZ, prvé dva roky takmer 100% prostriedkov išlo na mzdy duchovných. V r. 2023 na základe novelizácie štatútu FFZ (v r.2022) , ktorú nevykonala „hŕstka vyvolených“, ale synoda, išlo 92,7% na mzdy duchovných. 4,5% išlo na sociálne náklady duchovných (stravné, dovolenky a pod.). 2,8% išlo na „spoločnú službu cirkvi“, teda na základe predloženého rozpočtu cirkvi a jeho schválenia synodou, boli z prostriedkov FFZ naplnené konkrétnymi čiastkami fondy misie, zahraničnej misie, školstva a Generálnej podporovne. Na druhej strane ale cirkevné zbory nemuseli do týchto fondov a ani do iných odvádzať svoju povinnú oferu. Toto kritici nespomínajú.

Mrzí nás nepríjemný trend, ktorý vzniká, totiž, že nerešpektovanie ústavného zákona o financovaní cirkvi – ale napokon je jedno akého ústavného zákona, zákona, či predpisu – je považované za hrdinstvo, odpor voči „tým hore“ a za štandard v službe. Že sa vytratilo povedomie o neprípustnosti takéhoto postoja. Ordinačný sľub, ktorý opakovali všetci duchovní, obsahuje i formuláciu o „poslušnosti nadriadeným cirkevným orgánom“. Pri inštalácii duchovní opakujú formuláciu o „dbaní na Cirkevnú ústavu a platné poriadky cirkvi“. Pri dozorcoch sa opakujú slová o plnení si „povinností, ktoré ukladá Cirkevná ústava“. V mnohých prípadoch táto slávnostne prednesená formula už nič neznamená. Nech už jednotlivé osoby takýto postoj obhajujú a argumentujú akokoľvek, je jednoznačným porušením sľubov lojality voči veľkému spoločenstvu cirkvi.

V synodálno – presbyteriálnom zriadení cirkvi okrem noriem doktrinálneho a vyznavačského charakteru nemusíme osobne súhlasiť so všetkým, čo cirkev prijala za svoj poriadok. Ale rešpektujeme rozhodnutia cirkvi. Ak sa šíri účelová rétorika o „zmanipulovaných synodách“, predtým o „hŕstke vyvolených“, ak rastie povedomie o možnosti voľného výberu toho, čo budeme rešpektovať a čo nie, pretože každý z nás je normou, potom sa spoločne uberáme ku anarchii a faktickému rozbitiu jednoty cirkvi, nech už to zakrývame čímkoľvek ušľachtilým.

Správu o výške štátneho príspevku pre ECAV a jeho použití si každý môže nájsť na webe Ministerstva kultúry <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/financovanie/>. Za posledných päť rokov sme každý rok vyčlenili väčšiu a väčšiu čiastku na mzdy duchovných. Žiaden z našich úradov neprejedá peniaze duchovných, ako sa často tvrdí.

Chápeme zložitú situáciu mnohých cirkevných zborov. V tejto situácii sa snažíme paralelne o dve veci: hovoriť o dôležitosti finančného podporovania cirkvi vlastnými členmi, ako o súčasť zdravého života viery. Zároveň sa snažíme ako predstavitelia cirkví Ekumenickej rady cirkví a Konferencie biskupov Slovenska aktívne komunikovať medzi sebou a zároveň vyjednávať so štátom o možnosti novelizácie Zákona o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností. Požiadavkou cirkví zatiaľ je, aby navyšovanie 80% - nej časti štátneho transferu nebolo závislé od valorizácie miezd v štátnej správe, ktorá svojou frekvenciou a výškou nedokáže vyvažovať raketový rast minimálnej mzdy, ale aby sa vypočítavalo na základe iných parametrov.

11. Transcius

Valné zhromaždenie jubilujúceho Transcia (27.4.2023) malo okrem pracovnej časti i slávnostnú časť. Bola na nej okrem iného inaugurovaná príležitostná poštová známka, pripomínajúca 125. výročie založenia vydavateľstva. Na záver štyroch slávnostných dní (27. – 30.4.2023), naplnených zaujímavým programom, sme v Liptovskom Mikuláši slávili Služby Božie, na ktorých Transcius ocenil svojich partnerov, okrem iného aj generálnu cirkev a oba dištrikty.

Zadržali sme tiež na cintoríne v Liptovskom Hrádku pietnu spomienku pri hrobe Ľudovíta Šenšela, dlhoročného správcu vydavateľstva v čase jeho najväčšieho medzivojnového rozmachu.

Foto zdroj: postoveznamky.sk

Z najnovších publikácií Transcia uveďme aspoň výber z tvorby našich duchovných v čase pandémie „Svedectvá nečakanej doby“, či autentický príbeh o záchrane Židov počas 2. sv. vojny na Liptove „Dobří ľudia v zlých časoch“ od Daniely Hroncovej Faklovej. Transcius bol opäť výrazne prítomný na veľtrhu Bibliotéka v Bratislave (9. – 12.11.2023).

Transcius chce tak isto prispieť k tomu, aby cirkev „rástla a budovala sa v láske“. Synode, ktorú tvoria zároveň akcionári Transcia, dávame ešte raz do láskavej pozornosti všetky dokumenty, ktoré boli súčasťou rokovania Valného zhromaždenia Transcia a. s. za r. 2023, ktoré sa konalo v Liptovskom Mikuláši 26.4.2024. Odznelo mnoho povzbudivých informácií o tom, ako sa Transcius snaží zorientovať v nových kontextoch na vydavateľskom a mediálnom trhu, budovať dobrý marketing a obstáť v zložitých súvislostiach, ktorými za posledných päť rokov prešiel.

12. Cirkev zhromaždená, radujúca sa, načúvajúca a vzdelávajúca sa

Dňa 2.12.2022 nadobudla právoplatnosť voľba ses. Renáty Vinczeovej do úradu generálneho dozorcú ECAV, ako vôbec prvej ženy v tomto úrade v histórii ECAV. Jej slávnostné uvedenie do úradu sme vykonali za prítomnosti množstva predstaviteľov a členov našej cirkvi i zahraničných hostí v Nitre, dňa 18.2.2023. Bola to skvelá príležitosť prežiť, ako je cirkev „spojená a zviazaná všetkými spojivami spoločnej služby“ (Ef 4, 16), vychutnať si radostné zhromaždenie cirkvi, stretnutie a zdieľanie sa domácich i zahraničných hostí, spoločnú chválu a vďaka a prežiť nové povzbudenie v misijnej a služobnej horlivosti.

Foto zdroj: ecav.sk

Takto isto sa mohol tešiť a povzbudiť sa Západný dištrikt pri inštalácii svojho novozvoleného dištriktuálneho dozorca Petra Synaka, ktorý bol po právoplatnej voľbe do úradu uvedený biskupom Jánom Hroboňom na dištriktuálnom konvente v Nitrianskej Strede, 10.6.2023. Za ECAV ho pozdravila GD Renáta Vinczeová.

Z veľkých zhromaždení cirkvi spomeňme ešte Dištriktuálny deň ZD v Leviciach (22.4.2023), konferenciu Slovenského evanjelizačného strediska v Piešťanoch (5. – 7.5.2023), Dištriktuálny deň VD v Bardejove (18.6.2023), slávnosť výročia založenia cirkevných škôl v Martine (29.6.2023), mládežnícko – rodinný SEMfest vo Zvolenskej Slatine (6. – 9.7.2023), ordináciu novokňazov Kristíny Halžovej, Ondreja Baranca a Matúša Korenku v Prešove (15.7.2023), Misijné dni VD v St. Ľubovni (31.8 – 3.9.2023), Misijné dni v ZD v Piešťanoch (10. – 12.11.2023), či konferenciu Rodinného spoločenstva v Liptovskom Jáne (16. – 18.11.2023).

Foto zdroj:ecav.sk

Naživo v Liptovskom Mikuláši, ale hlavne online sa schádzalo veľké spoločenstvo sledujúcich jednotlivcov i komunit pri evanjelizačných večeroch ProChrist – pre Teba (21. – 25.1.2023).

Z väčších podujatí spomeňme, že naši duchovní sa stretli na Valnom zhromaždení ZED v Martine (24.4.2023), ženy na Valnom zhromaždení SEŽ v Nitre (1.5.2023), duchovní na Všeobecnej pastorálnej konferencii vo Zvolene (15.5.2023), učitelia na Školskej konferencii v Poprade (5. – 6.10.2023), duchovní na Teologickej konferencii v Poprade (23. - 25.10.2023), či naši diakonickí pracovníci na konferencii Ústredia Evanjelickej diakonie a riaditeľov stredísk na Lazoch p. Makytou (14. – 15.11.2023).

Letná synoda zasadala 24. - 25.6.2023 v Nimnici. Hostom a kazateľom bol Jörg Schneider z ECAV vo Württembergu. Jesenná synoda zasadala 15.10.2023 v Liptovskom Mikuláši. Hostom a kazateľom bol biskup Slovenskej ECAV v Srbsku Jaroslav Javorník

13. Prameň na Súši

Naša cirkev podpísala zmluvu o spolupráci pri prevádzkovaní misijného a rekreačného zariadenia Prameň na Súši <https://dev.pramennasusi.sk/>, zriadeného Švajčiarskou misiou viery a už roky dobre fungujúceho – i v spolupráci s miestnym CZ ECAV Stará Turá – v osade Súš, miestnej časti Starej Turej. Všetky náklady na stavebné dokončenie zariadenia a na dotáciu jeho prevádzky znáša švajčiarsky partner. ECAV zabezpečila personálne obsadenie, keď od 15.8.2023 sa stal riaditeľom zariadenia farár Ján Ruman.

Zariadenie v krásnom kopaničiarskom prostredí Bielych Karpát, ktorého súčasťou je okrem ubytovacích, spoločenských a technických priestorov i malé hospodárstvo s možnosťou spracovávať vlastné hospodárske produkty, predstavuje ďalšie možnosti pre pobyty jednotlivcov i skupín z našej cirkvi.

Predsedníctva cirkvi, pracovníci EMC a riaditeľ zariadenia v priebehu druhej polovice roka jednali ohľadom možností realizácie vlastných projektov v zariadení (napr. programu sabatikálnych pobytov pre duchovných). Aj Prameň na Súši chce prispieť k tomu, aby telo cirkvi „rástlo a budovalo sa v láske“.

14. Evanjelická bohoslovecká fakulta UK v Bratislave

Evanjelická bohoslovecká fakulta zavŕšila náročný, tri roky trvajúci administratívny proces reakreditácie, ktorú aj jej uložila novela vysokoškolského zákona. Tešíme sa z toho, že fakulta obhájila práva poskytovať teologické vzdelávanie a realizovať habilitačné a inauguračné konania v odbore teológia.

Fakulta pripravila päť teologických konferencií a pedagógovia sa podieľali na riešení šiestich domácich a zahraničných grantových vedeckých projektov.

V spolupráci s ECAV bola vykonaná rekonštrukcia časti strechy pri aule a boli vymenené okná a balkónové dvere na jednom poschodí internátu. Rekonštrukčné práce sú plánované a pokračujú ďalej i v r. 2024. Zároveň bola pripravená a na GP schválená novelizácia Fondu EBF UK, ktorá umožní prehľadnejšie rozpočtovanie financií na opravy a údržbu budovy fakulty i na programy so študentmi.

Najlepší študenti z jednotlivých ročníkov boli odmenení z prostriedkov Študijného finančného fondu Samuela a Žofie Peressényiovcov. V rámci fakulty bežal program Kandidát duchovnej služby. Študenti štvrtého a piateho ročníka vypomáhali v cirkevných zboroch počas veľkonočných, vianočných a novoročných sviatkov.

Každému je jasné, že absolventi EBF UK, či už čerství kapláni, mladí duchovní, duchovní v zrelom, či seniorskom veku, majú zásadný vplyv na rast a budovanie cirkvi. Od ich osobnostných, služobných, duchovných a morálnych kvalít veľmi veľa závisí. Priali by sme si, aby prichádzali do cirkvi čo najlepšie pripravení, motivovaní a nadšení. Ďakujeme fakulte za ich teologické vzdelávanie a osobnostnú formáciu. Ďakujeme aj za ďalšiu formáciu kaplánov v programe pre kaplánov.

15. Zahraničné kontakty a ekuména

13.1.2023 podpísali predstavitelia ECAV na Slovensku zmluvu o spolupráci s ECAV v Rakúsku, ktorá okrem iného definuje aj status a povinnosti Slovákov – obyvateľov prihraničných oblastí Rakúska, voči ECAV v Rakúsku.

Rok 2023 bol významný z hľadiska celosvetového lutheránskeho spoločenstva, pretože bol rokom konania Valného zhromaždenia SLZ v Krakove (12. – 20.9.2023, pred ním Predvalné zhromaždenie v Oxforde, 21. – 24.3.2023). Valné zhromaždenie zvolilo nového prezidenta SLZ – dánskeho biskupa Henrika Stubkjæra a 48 – členný Výbor SLZ, v ktorom ECAV nemá zastúpenie.

Zároveň bol r. 2023 rokom významného ekumenického jubilea – 50. výročia podpísania Leuenbergskej konkordie.

Mnohokrát sme hostili jednotlivcov i delegácie z partnerských cirkví a inštitúcií, alebo vycestovali sme na ich pozvania do zahraničia. Zaujímavým bol najmä mesiac jún, v ktorom nás najskôr navštívila trojčlenná delegácia z partnerskej diecéry Harnösand z ECAV vo Švédsku, na čele s biskupkou Evou Nordung Byström. Potom sa u nás konalo rokovanie Trojpartnerstva. Na to sme hostili synodálneho delegáta ECAV vo Württembergu Jorga Schneidera. V septembri sme absolvovali cestu evanjelickým juhom s biskupkou Synody Sion ELCA Wilmou Kucharek. Iba tieto štyri návštevy predstavovali pre našich hostí 38 zastávok na rozličných miestach v našej cirkvi. Bola to skvelá a reprezentatívna možnosť zoznámiť ich so službou, ktorá sa v prostredí miestnych komunít našej cirkvi koná.

Dvaja delegáti našej cirkvi (Ivan El'ko a Patrícia Sára Šimková) a jeden delegát z úradu (Miloš Klátik) boli prítomní na Predvalnom zhromaždení SLZ v Oxforde (21. – 24.3.). Na Valnom zhromaždení SLZ v Krakove (12. – 20.9.) boli prítomní delegáti Ivan El'ko, Eva Guldánová a Patrícia Sára Šimková a z úradu Miloš Klátik. Paralelného stretnutia mládeže v rámci Valného zhromaždenia SLZ sa zúčastnili študenti EBF UK Adriana Kulíšková a Samuel Móric. Ako stewardka sa zúčastnila Eva Chalupková. ECAV mala v konferenčnej budove Valného zhromaždenia i vlastný stánok s množstvom tlačovín, informačných predmetov a suvenírov na ponúknutie, ktorý zabezpečovala Marcela Kmeťová.

Foto zdroj:ecav.sk

Delegáti Valného zhromaždenia v nedeľu 17.9. mohli navštíviť Služby Božie v niekoľkých cirkevných zboroch v Poľsku, na Sliezske i na Slovensku. Dva autobusy so spolu viac ako štyridsiatimi delegátmi lutheránskych cirkví z celého sveta smerovali do Ružomberka (kázala biskupka ELCA Elisabeth Eaton) a do Bardejova (kázal reverend Joseph Wen Chih Chou z Taiwanu). Ďakujeme obidvom cirkevným zborom za preukázané pohostinstvo a reprezentáciu našej cirkvi.

Naša cirkev a Evanjelická diakonia prijali pozvanie na tradičný nemecký Kirchentag do Norimbergu (7. – 12.6.2023). Život a služby cirkvi i diakonie sme prezentovali vo vlastnom dvojstánku (časť ECAV obsluhovali Marcela Kmeťová, Lýdia K. a Michal Šedovič). Kirchentagu sa zúčastnil i autobus slovenských evanjelikov zo Západného dištriktu. Pri tejto príležitosti sme vyrobili osem bannerov, ktoré obrazovým i textovým spôsobom prezentovali život a službu ECAV a tiež novú, nemeckú mutáciu informatívneho bulletinu o ECAV, jej histórii a súčasnosti.

Foto zdroj:ecav.sk

50. výročie podpísania ekumenického dokumentu Leuenbergská konkordia, ktorý významným spôsobom zblížil luteránov, reformovaných a tiež metodistov, bolo príležitosťou stretnúť sa s našimi medzinárodnými ekumenickými partnermi na centrálnej slávnosti vo Viedni (4. – 5.7.2023, delegáti Ján Hroboň a Ivan El'ko). Naša fakulta a Ekumenický výbor pri tej príležitosti pripravili a ekumenickému spoločenstvu ponúkli kvalitnú medzinárodnú konferenciu v priestoroch fakulty (4.9.2023). Na jej úvod ekumenické zhromaždenie slávil bohoslužbu s Večerou Pánovou, ktorú spoločne prislúhovali biskup RKC Róbert Geresi, superintendentka Evanjelickej cirkvi metodistickej Gabriella Kopas a Ivan El'ko.

Význam Leuenbergskej konkordie pre naše prostredie sme zvýraznili aj tým, že na ordináciu novokňazov v Prešove sme pozvali i predstaviteľov signatárskych cirkví (napokon sa mohol zúčastniť iba biskup RKC Róbert Geresi). Presne v duchu Leuenbergskej konkordie spoločne s biskupmi Ivanom El'kom a Petrom Mihočom udeľoval i on ordinačné požehnanie a spoločne prislúhovali Večeru Pánovu. Téma Leuenbergskej konkordie priviedla do Bratislavy a na GBÚ aj delegáciu Spoločenstva evanjelických cirkví v Európe – GEKE (16.10.2023).

V Stuttgarde sme si pripomenuli 30. výročie vzniku dôležitého podporného fondu Hoffnung für Osteuropa. Naša cirkev odovzdala symbolický dar – roll – up, graficky zhotovený z koláže podporených projektov za ostatných 10 rokov (delegáti Renáta Vinczeová, Ľubica Szabóová Vysocká a Mária Hubová).

Podľa našich finančných a personálnych možností sa delegáti našej cirkvi zúčastňovali konferencií v zahraničí, na ktoré sme boli pozvaní.

Na našich bilingválnych školách vyučovali americkí lektori. Štrnásť našich gymnazistov študovalo na stredných školách v americkej Concordii (školské roky 2022/2023 a 2023/2024). Vedenie školy na štúdium prijalo všetkých našich záujemcov, nemuseli sme robiť žiaden špeciálny výber. S našimi študentmi panuje v Concordii veľká spokojnosť.

Dvaja študenti sa zúčastnili ako animátori letných táborov ELCA v USA.

Z hľadiska domácich ekumenických kontaktov oceňujeme ochotu k veľmi praktickej komunikácii o vecných záležitostiach cirkví zo strany KBS. Predsedom KBS sa po arc. Stanislavovi Zvolenskom stal arc. Bernard Bober. Zbor biskupov ECAV s ním nadviazal priateľský vzťah, otvorený pre spoluprácu. Uvedomujeme si, že vo vzťahu so štátom ako samostatný subjekt nemáme silnú vyjednávaciu pozíciu, ale zmysel má navzájom komunikovať, harmonizovať svoje pozície a požiadavky a so štátom vyjednávať spoločne, ako KBS a ECAV, resp. ako KBS a ERC.

Takto sa dialo v r. 2023 napr. pri vyjednávaní o dotovaní cien energií (za ECAV Renáta Vinczeová), o zákone o registrácii cirkví a náboženských spoločností (za ECAV Ivan Elko), alebo o novelizácii zákona o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností (za ECAV Renáta Vinczeová).

Zvláštnou témou našej ekumenickej spolupráce v r. 2023 bolo spoločné vyjednávanie o posilnení pozícií duchovných pre ich pôsobenie v nemocniciach a sociálnych zariadeniach. KBS a ERC na jar 2023 podpísali spoločné Memorandum v ktorom deklarujú, že chcú v tejto téme chcieť postupovať spoločne.

Na základe toho sa paralelne rozbehli dve veci: 1. špeciálne vzdelávanie pre duchovných, ktorí by chceli svoju službu viac zamerať na nemocnice a sociálne zariadenia. Vzdelávanie prebieha na Jeseniovej lekárskej fakulte UK v Martine, diaľkovou formou (1 rok, 11 celodenných vzdelávaní). Za ECAV sa do neho prihlásilo 7 duchovných. Jedna prihlásená napokon nenastúpila a jednu Zbor biskupov nedoporučil. Vzdelávanie teda absolvovalo 5 duchovných. Získajú certifikát o absolvovaní, zvýšia si svoju odbornosť v zdravotnícko – pastorálnej oblasti a v prípade prijatia priaznivých legislatívnych úprav zo strany štátu pre duchovnú službu v nemocniciach získajú veľmi výhodnú nástupnú pozíciu pre možný výkon duchovnej služby v nemocniciach. 2. Biskup GKC Milan Lach a GB Ivan Elko zároveň vyjednávali s predstaviteľmi asociácii štátnych (15.11.2023) a súkromných nemocníc (22.11.2023) o možnosti posilnenia pozície duchovných pre ich pôsobenie v nemocniciach. Spoločne požiadali o prijatie ministerkou zdravotníctva a o rokovanie o tejto téme. V čase písania tejto správy čakáme na termín prijatia.

Tešila nás aj ekumenická spolupráca pri vyhlasovaní a realizácii Roku kresťanskej kultúry na Slovensku 2023 – 2024. Tešilo nás aj niekoľko komunitných podujatí „pútnického typu“, ktorý pripravil náš Ekumenický výbor v spolupráci s Bratislavskou arcidiecézou, resp. prvý ročník Ekumenickej duchovnej obnovy.

Gen. biskup ako predseda Ekumenickej rady cirkví spoločne s generálnym duchovným Ústredia EPS Viktorom Sabom a riaditeľom Úradu EPS MV Milanom Petrulom, absolvoval pastoračné návštevy duchovných Ústredia EPS (evanjelických i iných) v ich originálnom pracovnom prostredí: 20.2.2023 (väzenie Ilava – Dušan Vaňko), 17. – 20.4.2023 (Horská záchranná služba Západné Tatry a Vysoké Tatry – Ján Paciga, väzenie Košice, policajti Košice, hasiči Košice, policajti Sobrance, pohraničná stráž Sobrance) a 7.12.2023 (väzenie Ilava – Dušan Vaňko)

16. Cirkev v médiách

Z najdôležitejších položiek toho, ako bola ECAV prezentovaná v médiách a ako využívala mediálny priestor na komunikovanie svojich posolstiev spomeňme, že dňa 23.2.2023 sa na GBÚ uskutočnila tlačová konferencia, na ktorej bola predstavená nová gen. dozorkyňa ECAV Renáta Vinczeová a zároveň jubilujúce vydavateľstvo Tranoscius.

Do médií sme zaslali štyri oficiálne tlačové správy: Pozvanie na tlačovú konferenciu, Evanjelici na Slovensku sú v pomoci ľuďom z Ukrajiny stále aktívni aj aktuálni, Pre Turecko a Sýriu vyzbierali evanjelici viac ako 12 tis. eur, Evanjelická diakonia podporuje viac ako 2 300 utečencov.

Na bolo odvysielaných 14 rozhlasových prenosov Služieb Božích a 10 priamych prenosov televíznych Služieb Božích.

Dvoje Služieb Božích, na sviatočné príležitosti nepokryté vysielaniami RTVS, bolo odvysielaných na TA3.

V spolupráci Mediálneho oddelenia s EMC sme v priamom prenose na odvysielali diskusiu o Fonde finančného zabezpečenia (12.4.2023, Peter Mihoč, Renáta Vinczeová a Marián Damankoš).

Sami sme na Youtube odvysielali dva priame prenosi, pri príležitosti osláv 125. výročia vydavateľstva Tranoscius v Liptovskom Mikuláši: 28.4.2023 – pásmo hudby a slova a 30.4.2023 – slávnostné Služby Božie.

V spolupráci s CZ ECAV Prešov sme v priamom prenose vysielali ordináciu novokňazov (15.7.2023).

Nahráli a odvysielali sme 47 minútových nedeľných príhovorov generálneho biskupa ECAV „Milí moji...“. Gen. biskup mal 4 online vysielania biblického štúdia EMC „Na potulkách s Lukášom“. Otváral a uzatváral sériu online vysielaní pri Týždni modlitieb za jednotu kresťanov (18. a 25.1.2023).

V rámci stabilného a veľmi obľúbeného projektu „Ranné zamyslenia: Počúvajte Slovo Božie“, sme s duchovnými ECAV pripravili 315 zamyslení.

Vznikol aj nový formát – desaťminútové diskusie s Predsedníctvom ECAV „Spolu na kávičke“. V roku 2023 sa podarilo pripraviť 5 dielov, na témy: Atmosféra v cirkvi, Obzretie sa za letom a pozvánky do budúcnosti, Správa majetku, Hodnotenie synody a Mladí v cirkvi.

Okrem písania do našich tlačených médií generálny biskup prezentoval život, učenie, hodnoty a službu ECAV aj v sekulárnych médiách, resp. mimo prostredie ECAV. Napísal články pre konzervatívne weby Postoj a Štandard, či pre český časopis Salve. Bol hosťom diskusného večera v divadle Teatro Colorato v Bratislave (30 rokov Slovenska), či na Hanusových dňoch v Bratislave (Úloha kresťanských cirkví v dnešnej spoločnosti). Sviatočné slovo mal pri Týždni modlitieb za jednotu kresťanov v RTVS, rozhovor na Rádiu Devín (Rok kresťanskej kultúry), rozhovor na TA3 (Zmysel Veľkej noci), diskusnú reláciu na RTVS Do kríža (Štúrovci a moderné Slovensko), diskusnú reláciu v Televízii LUX (Svet médií).

17. Zhromaždenia pri jubileách cirkvi a národa

Z jubileí, ktoré sa týkali celej cirkvi, či života nášho národa a ktoré sme sa snažili poňať nie iba ako statické ohliadanie sa dozadu, ale ako aktuálny impulz pre našu cestu dopredu, pripomeňme 505. výročie prednesenia Lutherovej Teológie kríža na augustiniánskom konvente v Heidelbergu (r. 1518,

pripomenuté bolo pri kázňových prípravkách v pôste 2024, ktorých témou bola Lutherova teológia kríža, pripravil Ivan El'ko), 180. výročie začiatku kodifikácie spisovnej slovenčiny (r. 1843, Hlboké, prítomné P – ECAV a biskup Ján Hroboň, kázeň Ivan El'ko), 160. výročie založenia Matice slovenskej (r. 1863, Martin, kázeň Ivan El'ko), 75. výročie vzniku komunistickej diktatúry v Československu (r. 1948, pietne zhromaždenie v budove VR SR, prejav Ivan El'ko), 50. výročie podpísania ekumenického dokumentu Leuenbergská konkordia (r. 1973, Medzinárodná konferencia na EBF UK, prítomné P – ECAV, kázeň Ivan El'ko), 35. výročie Sviečkovej manifestácie (r. 1988, Bratislava, prejav Ján Hroboň, diskusia s Kurtom Kardinálom Kochom na Úrade vlády, referát Ivan El'ko) a 30. výročie používania Evanjelického spevníka (r. 1993, tematické číslo EPST, článok Ivan El'ko).

Podieľali sme sa na koncepcnej príprave (napr. autorom loga je člen ECAV Andrej Mišina), na jednaniach s Ministerstvom kultúry a napokon na samotnom vyhlásení Roku kresťanskej kultúry na Slovensku (Nitra, 5.7., prítomní Ivan El'ko, Andrej Mišina, Ivan Boženík, príhovor Ivan El'ko), v súvislosti so 1160. výročím príchodu kresťanskej misie na Veľkú Moravu.

18. Celocirkevný duchovný pre veriacich maďarskej národnosti

V rámci záväzku, ktorý naša cirkev urobila s ECAV v Maďarsku ešte v roku 2011 (maďarská strana si svoju časť záväzku ešte v danom roku splnila), generálne presbyterstvo systematizovalo pozíciu celocirkevného duchovného pre službu v maďarskom jazyku. Stal sa ním farár Oliver Nagy. V priebehu roka 2023 vykonával svoju činnosť a podal o nej správu generálnemu presbyterstvu.

Ešte v roku 2022 dostali maďarsky hovoriaci sestry a bratia v Rimavskom a Gemerskom senioráte podporu v podobe kaplána Tibora Lóczyho zo Slovenska. Študoval v Budapešti, ordinovala ho a vyslala k nám na výpomoc ECAV v Maďarsku. V priebehu nasledujúcich dvoch rokov sa zaviazala financovať jeho službu. Tibor Lóczy by mal na jeseň 2024 vykonať farárske skúšky z predmetov, určených po konzultácii oboch fakúlt a stať sa riadnym duchovným ECAV na Slovensku, ktorého budeme platiť my

19. Súdne spory

19.1 Žaloba Asloz voči ECAV

Asloz zažaloval ECAV za poškodenie dobrého mena, ku ktorému malo dôjsť zverejnením vyhlásenia k inštalácii Predsedníctva ECAV a biskupa ZD, zo dňa 4.3.2019. V texte vyhlásenia sa spomínal aj anonym, vyhrážajúci sa zhromaždeniu bombovým útokom. V texte bola tiež spomenutá zlá atmosféra v ECAV a aktivity Asloz. Mimochodom, pôvodca anonymnej hrozby bol políciou vypátraný. Jednalo sa o psychicky narušeného muža, ktorý v r. 2023 zomrel.

Žalobca tvrdí, že v čitateľovi mohla vzniknúť domnienka, že vyhrážanie sa bombovým útokom má na svedomí Asloz. V apríli 2023 súd žalobu zamietol. Žalujúca strana sa odvolala.

Ilustračné foto: pixabay.com

19.2 Žaloba piatich duchovných na ECAV, za výšku platov duchovných

Siedmi duchovní adresovali ECAV sťažnosť vo veci výšky mzdy. Žiadajú, aby im bola priznaná vo výške 1,6 násobku minimálnej mzdy, na čo majú nárok podľa Zákonníka práce. Piaty z nich (Ján M. , Jozef V. , Peter S. , Ľubomíra M. a Eva J.), podali žalobu na doplatenie mzdy na ECAV. Ľubomíra M. v r. 2022 rozviazala pracovný pomer s ECAV.

ECAV napísala vyjadrenie k žalobám, podľa ktorého zamestnávateľ môže mať „... odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve“. ECAV ako zamestnávateľ prostredníctvom uznesení synody nastavila platové náležitosti duchovných mzdovými tabuľkami a zásadami pre odmeňovanie duchovných.

V marci 2022 pojednával Okresný súd Bratislava III. žalobu Jozefa V. . Zamietol ju v plnom rozsahu. Jozef V. sa odvolal. V prípade nenastalo v r. 2023 nič nové.

19.3 Žaloba Jána Meňkyho na ECAV

ECAV čelila v roku 2021 žalobe Jána M. . Zažaloval ju o „priznanie nárokov zamestnanca z titulu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávnom vzťahu“. Ján M. bol údajne postihovaný zo strany ECAV za upozorňovanie na závažnú protispoločenskú činnosť, medzi iným aj tým, že bol „vyraďený“ z kandidátky na funkciu dištriktuálneho biskupa VD.

Pojednávania sa na Okresnom súde Bratislava III. konalo dňa 1.2.2022 a v pokračovaní dňa 18.3.2022. Sudca žalobu zamietol v celom rozsahu. Ján M. sa odvolal. Jeho odvolanie bolo v júli 2023 opäť zamietnuté. Ján M. podal dňa 26.10.2023 dovolanie.

19.4 Žaloba ECAV a Tranoscia voči Asloz – u a štyrom osobám

ECAV a Tranoscius vedú aktívny súdny spor proti Spolku Tranovský, Asloz, a štyrom fyzickým osobám (Ľubomír T , Jaroslav M. , Martina K. a Zuzana Z.), o zdržanie sa neoprávnených zásahov do práv a ochranných známk, obchodného mena, názvu právnickej osoby, zdržania sa nekalosúťažného konania, odstránenia následkov protiprávneho konania, náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a poskytnutie primeraného zadostučinienia.

Pojednávania na Okresnom súde v Banskej Bystrici sa konali 30.1.2024 a 16.4.2024. Rozsudok ešte nebol vynešený.

19.5 Žaloba ECAV voči bývalým konateľom a účtovníčke Reformaty

---

Synoda na jeseň 2022 poverila P-ECAV (uzn. 06-01b), konajúce ako jediný spoločník spoločnosti Reformata, s. r. o., podať žalobu voči všetkým bývalým konateľom Reformaty a účtovníčke Reformaty (Vladimír D. , Jaroslav M. , Dagmar V. , Štefan S. a Jana D.), za spôsobenú škodu spoločnosti tam, kde na základe právneho stanoviska bude reálna šanca na úspech v spore.

Reformatu v priebehu apríla 2023 podala žaloby voči menovaným bývalým v niektorých nárokoch. Súd rozhodol v apríli 2024. Zaviazal Vladimíra D. a Jaroslava M. na zaplatenie sumy 6.725,40 eur a na náhradu trov konania. Voči Jane D. konanie zastavil. Voči Dagmar V. a Štefanovi S. žalobu zamietol a spoločnosť Reformata zaviazal, aby im uhradila vzniknuté trovy konania. Vladimír D. a Jaroslav M. sa voči rozsudku odvolali.

19.6 Žaloby podané Reformatou voči nájomníkom

Reformatu v r. 2023 viedla tiež dve súdne konania, vyplývajúce zo správy majetku ECAV. Išlo o neplnenie si povinností, vyplývajúcich z nájmovej zmluvy – neplatenie nájmu (ECAV vs. D , ECAV vs. V).

20. Stavy duchovných ECAV

K 31.12.2023 mala ECAV v službe 337 duchovných. Z toho 188 mužov (55,8%), 149 žien (44,2%). Z celkového počtu žien ich bolo 7 na materskej, resp. rodičovskej dovolenke.

312 duchovných bolo v činnom veku. 25 duchovných naďalej pracovalo po dosiahnutí dôchodkového veku.

Duchovní - roky praxe - stav k 31.12.2023

Funkčná štruktúra duchovných k 31.12.2023

Diakoni	4
Kapláni	13
Námestní farári	102
Zboroví farári	169
Konseniori	16
Seniori	14
Duchovní správcovia	12
Biskupi	3
Tajomník biskupa	3
Vedúci DBÚ	1
Spolu	337

dĺžka praxe	počet duchovných
od 0 do 3 rokov	9
od 3 do 6 rokov	16
od 6 do 9 rokov	13
od 9 do 12 rokov	22
od 12 do 15 rokov	19
od 15 do 18 rokov	21
od 18 do 21 rokov	40
od 21 do 24 rokov	53
od 24 do 27 rokov	41
od 27 do 30 rokov	33
nad 30 rokov	70
Spolu	337

Pracovný pomer v r. 2023 ukončilo deväť duchovných:

Ján Ďurov (k 30.4.2023), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Miroslav E. (k 30.4.2023), dohodou, bez udania dôvodu

Katarína Zaťková (k 31.7.2023), dohodou, stala sa duchovnou Ústredia EPS v OS a OZ SR

Anna Linkeschová (k 31.8.2023), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Lýdia K. (k 31.8.2023), dohodou, bez udania dôvodu

Anna L. (k 30.6.2023), dohodou, bez udania dôvodu

Daniel Midriak (k 30.6.2023), výpoveď, odchod na starobný dôchodok

Ingeborg P. (k 31.8.2023), výpoveď

Marcela Uhláriková (k 1.12.2023), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Do pracovného pomeru v r. 2023 nastúpili traja kapláni:

Ondrej Baranec (k 31.8.2023), kaplán v Zlatých Moravciach

Kristína Halžová (k 1.8.2023), kaplánka v Slavočovciach

Matúš Korenko (k 1.9.2023), kaplán v Tornali

Do pracovného pomeru v r. 2023 bola prijatá:

Zuzana Havrilová (k 1.8.2023), duchovná správkynia na ESŠ v Liptovskom Mikuláši

K 31.12.2023 boli najstaršími vo farárskom stave Ľudovít Muntág (97 rokov, zomrel však 16.3.2024) a Ján Zemánek (94 rokov).

Za všetkých ostatných našich drahých, ktorí nás v roku 2023 predišli z cirkvi bojujúcej do cirkvi oslávenej, si s vďačnosťou voči Pánu Bohu spomeňme z radov ordinovaných na farárku Zlaticu Adameovú r. Sokolovú (77 r., 8.11.1946 – 5.12.2023) a z radov neordinovaných na Prof. Ondreja Hronca (85 r., 24.2.1938 – 13.6.2023).

21. Generálny biskupský úrad

K 31.12. 2023 mal GBÚ nasledovných zamestnancov:

Ivan Elko – gen. biskup

Ján Bunčák – riaditeľ GBÚ

Boris Mišina – tajomník gen. biskupa

Peter Réneyi – tajomník GP a synody (od 16.10.)

Štefan Polák, správca informačných technológií (EIS) a technicko – hospodárske činnosti

Jana Nunvářová – mediálna tajomníčka

Marcela Kmeřová – tajomníčka pre nemecky hovoriace zahraničie

Eva Guldanová – tajomníčka pre anglicky hovoriace zahraničie a slovenskú menšinu v zahraničí

František Korečko – projektový manažér

Denisa Pavlíková – upratovačka

Iveta Potočná – personalistika

Mária Lauková – mzdy

Mária Hučková – mzdy

Darina Stanová – pokladňa, fakturácia

Stanislav Grega, vedúci EMC (50% úväzok)

Matej Oráč, koordinátor vzdelávacích aktivít EMC (50% úväzok)

Daniela Veselá – tajomníčka EMC

Štefan Kiss – koordinátor EMC pre misiu

Martin Miti Kováč – vedúci Centra histórie ECAV

Martin Fajmon – knihovník (50% úväzok)

Lucia Kamanová – archivárka (50% úväzok, od 1.8.2023)

Michaela Čechová – knihovníčka (50% úväzok, od 16.9.2023)

Ľudmila Martičková – koordinátorka služby humanitárnej pomoci SLZ pre Ukrajinu v ECAV (zamestnankyňa je financovaná z prostriedkov SLZ, zmluva do 30.6.2024)

Bevan Stein – koordinátor služby humanitárnej pomoci SLZ pre Ukrajinu v ECAV (zamestnanec je financovaný z prostriedkov SLZ, zmluva do 30.6.2024)

22. Predsedníctvo ECAV

Predsedníctvo ECAV oficiálne zasadalo 18 krát, vždy naživo. Štandardne ale prichádzala gen. dozorkyňa do Bratislavy dva razy do týždňa riešiť bežnú agendu predsedníctva ECAV, resp. viesť samostatné jednania s riaditeľom GBÚ, pracovníkmi GBÚ, či Reformaty, alebo zúčastniť sa pracovných termínov mimo GBÚ.

Gen. biskup, resp. P – ECAV prijalo 83 ohlásených úradných stránok.

Gen. biskup, resp. P – ECAV naživo uskutočnilo 81 naplánovaných pracovných termínov v rámci GBÚ, alebo mimo GBÚ a 26 online pracovných termínov.

Uskutočnilo sa 9 online rokovaní so zahraničnými partnermi.

Gen. biskup, resp. P – ECAV navštívili pri vykonávaní bohoslužieb a pri iných oficiálnych príležitostiach 51 cirkevných zborov, alebo rôznych miest v cirkvi, kde gen. biskup kázal, resp. predniesol príležitostné príhovory.

Gen. biskup so štyrmi zahraničnými návštevami (jún a september 2023) sa zastavil na ďalších 38 miestach v cirkvi. Ďalšie miesta navštívila gen. dozorkyňa sama, a to predovšetkým seniorálne konventy, zasadnutia SPK, slávnostné príležitosti, či iné zasadnutia.

Gen. biskup, spoločne s pracovníkmi GBÚ absolvoval 10 ciest do zahraničia. Pri týchto príležitostiach kázal v Magdeburgu (Evanj. cirkev v strednom Nemecku), Báčskom Petrovci (Slovenská evanj. cirkev a. v. v Srbsku) a v Nadlaku (Slovenský seniorát ECAV v Rumunsku). Prednáškový program mal v Crikvenici (pre Slovákov – členov ECAV v Chorvátsku a Srbsku) a prednášku v Malenoviciach (pre duchovných SCEAV, LECAV, ECAV v Česku a ECAV – LOS).

Gen. dozorkyňa reprezentovala ECAV pri slávnosti 30. výročia založenia podporného fondu Hoffnung für Osteuropa v Stuttgarde

23. Pohľad zo vzdialenejšej perspektívy

Ako bolo v úvode tejto správy povedané, služba tých, ktorí sú povolani k dielu evanjelizácie, pastierstva a vyučovania, nahliadané z najvšednejšej perspektívy bežného dňa, nemusí vyzerať zosúladená. Pavlovi však Duch Svätý ponúka omnoho vyššiu perspektívu, z ktorej hľadí na to, čo sa deje v cirkvi. Z tejto perspektívy Pavel vidí, ako na základe vykonávania zverenej služby jednotliví kresťania na jednotlivých miestach na celej tvári zeme vytvárajú krásny, jasne kontúrovaný a zrozumiteľný obraz cirkvi, ako Kristovho tela.

Skúsme aj my podstúpiť od starostí, ktoré prinášali všedné dni našej služby v roku 2023. Skúsme vidieť príbeh a službu našej cirkvi i seba samých zo vzdialenejšej perspektívy. Vnímajme jej obraz, ako nie obraz inštitúcie, ale ako obraz Kristovho tela, v ktorom „každá časť pôsobí primerane“ a všetky jednotlivé časti tela sú „spojené a zviazané všetkými spojivami spoločnej služby“. A pridajme k tomu pohľadu nie usťažovaný filter našich spomienok na neradostné skúsenosti, únavu a sklamania. Naopak! Nech je náš pohľad zaostrený chválou a vďakou za možnosti, ktoré nám boli otvorené a ponúknuté!

Prežili sme rok, ktorý vďaka jubileu Lutherovej Teológie kríža, či vďaka udalostiam okolo Valného zhromaždenia SLZ nadobudol výrazný, povzbudzujúci konfesiónalný charakter. Zároveň vďaka výročiu Leuenbergskej konkordie nás viedol k praktickým prejavom ekumenizmu. Tie prinášali i konkrétne ovocie (spoločné postupy voči štátu pri

cenách energií, nemocničných farároch, novelizácii zákona o finančnej podpore, nových, spontánných ekumenických podujatiach).

Prežili sme rok plný krásnych, povzbudzujúcich stretnutí: inštaláciu generálnej dozorkyne Renáty Vinczeovej, inštaláciu dištriktuálneho dozorca ZD Petra Synaka, evanjelizačné vysielania ProChrist – pre Teba, dištriktuálne dni v Leviciach a v Bardejove, jubileum Tranoscia, jubileum evanjelických škôl v Martine, mládežnícko – rodinný SEMfest vo Zvolenskej Slatine, ordináciu novokňazov v Prešove, Misijné dni Západného a Východného dištriktu, dvoje Služby Božie v prírode v Západnom dištrikte a podobné podujatia vo Východnom, či Rodinnú konferenciu. K tomu oba dištrikty spoločne pripravili dvoje kázňových prípraviek pre duchovných. Boli sme spolu na Všeobecnej pastorálnej konferencii, Školskej konferencii, Teologickej konferencii, Konferencii Ústredia Evanjelickej diakonie, či pri podujatiach Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby.

Boli sme spolu na desiatkach bohoslužobných stretnutí, ktoré mali miestny, regionálny/seniorálny, alebo celocirkevný charakter. Boli sme spolu i na desiatkach miestnych komunitných podujatí, na ktorých sa stretala cirkev z najmladších, či najstarších, chlapcov a dievčat, alebo mužov a žien a na ktorých išlo o „rast a budovanie v láske“.

Edukačno – misijné centrum sa dokazovalo skutočne ako vitálne srdce našej cirkvi – Tela Kristovho. Pripravilo množstvo vysielaní, podujatí a produktov, ktoré mali charakter „prípravy svätých na dielo služby“ – teda vychovávalo členov našej cirkvi pre dielo misie, vzdelávania, vodcovstva, komunitnej práce a správy cirkvi.

Hostili sme množstvo zahraničných návštev a s hrdosťou sme im mohli prezentovať život a službu našej cirkvi. S vďačnosťou sme prijímali pozvania do zahraničia a tešili sme sa z prehlbovania partnerských vzťahov. Zadministrovali sme množstvo dokumentov, vďaka ktorým prúdi finančná pomoc zo zahraničných fondov k dobrým projektom v našej cirkvi, alebo naši členovia môžu vycestovať do zahraničia a nadobúdať nové poznanie a skúsenosti.

Sami sme sa snažili finančne a materiálne podporiť tých, ktorí potrebovali pomoc. Pokračovala naša pomoc trpiacej Ukrajine a odídencom, ktorí sú v našich zariadeniach. Vykonali sme a zaslali aj ďalšie príležitostné zbierky.

Dva krát sa k svojej práci zhromaždila synoda. Usilovane pracovali naše orgány a výbory generálnej cirkvi. Dištriktuálni biskupi, resp. dištriktuálne predsedníctva stovkami ciest a kontaktov vykonávali pastorálnu a personálnu starostlivosť o duchovných a zbory – rovnako tak robili i ďalšie orgány dištriktov a seniorátov. Tri predsedníctva cirkvi komunikovali navzájom v spontánne zhode a úplnej ľudskej otvorenosti. Miestne cirkvi zápasili svoje každodenné zápasy a z našej strany nám záležalo na tom, aby vedeli, že v tomto zápase nie sme navzájom oddelení, ale prepojení „spojivami spoločnej služby“.

Snažili sme sa efektívne spravovať majetok ECAV. 85% cirkevných zborov prispievalo do Fondu finančného zabezpečenia a tak sa podieľalo na zvýšení miezd svojich duchovných. Patrí im vďaka za principiálnu lojalitu voči spoločným poriadkom, plánom a vízií cirkvi. Dáta, týkajúce sa financií, rozpočtu, hospodárenia, či nehnuteľností neboli nikdy v ECAV zverejňované tak transparentne, komplexne a v takej analytickej štruktúre, ako teraz.

Posilnená bola služba pre maďarsky hovoriacich evanjelikov. Fungovala Škola cirkevných hudobníkov i tradičné hudobno – dirigentské kurzy. Začali sme spravovať zariadenie Prameň na Súši. Venovali sme sa výchove kňazského dorastu a kaplánom. Duchovní sa mohli zúčastniť programov, ktoré zvyšujú ich odbornosť, zručnosti, alebo poskytujú duchovné načerpanie. Na komunikovanie misijných a vzdelávacích obsahov smerom do cirkvi i verejnosti sme využívali sociálne siete.

Tešili sme sa z rozvoja Evanjelickej diakonie, z napredovania Tranoscia, z úsilia Evanjelickej bohosloveckej fakulty. Prebrali sme pod svoju správu činnosť UPC Mosty – Klub 31 v Mlynskej doline. Mali sme prajné a spolupracujúce vzťahy so SEM – om. Spolupracovali sme aj s EVS. Veľké stavebné diela sa diali v Brezovej – Matejkovej a VD sa činil napríklad v Janoškovom dome. Svoj majetok trpezlivo zveľaďovala ECAV cez Reformatu a stále pokračuje rekonštrukčná a modernizačná činnosť na budove fakulty.

Sme za pohľad na tento veľký obraz Pánovi úprimne vďační. A z pozície predsedníctva cirkvi ďalej ďakujeme my všetkým, ktorí v tomto veľkom obraze mali svoje miesto a podiel, na ktorom im veľmi záležalo. Nech im všetkým, našim drahým bratom a sestram Pán odplatí a požehná!

24. Zmysel Vízie na päť prstov – s Kristom a spolu

Spojení a zviazaní sme sa podieľali na jednom diele. Pokiaľ sa to len dalo, snažili sme sa o seba zaujímať, prežívať spolupatričnosť, tvoriť sieť, podporovať sa, povzbudzovať a dopĺňať sa navzájom. Určite to nebolo bez konfrontácií a chýb. V pokore to pred Bohom i pred ľuďmi vyznávame. Vystríhali sme sa ale konania s vyložene zlým úmyslom.

Programový dokument našej cirkvi – „Vízia na päť prstov – s Kristom a spolu“ – nám všetkým kladie na srdce túto misiu: zvestovať – slúžiť – radovať sa – bdieť – podporovať. Pri pohľade na rok 2023, plní chvály a vďaky k tomu dodávame, aký má táto misia zmysel: „... aby telo rástlo a budovalo sa v láske“.

Mohli byť účastní na tajomstve rastu a budovania cirkvi. Mohli sme do neho aktívne, naplno a bez obmedzení vkročiť. Znova: sme za to vďační. Bola to veľká milosť!

Renáta Vinczeová a Ivan El'ko
Predsedníctvo ECAV na Slovensku.